

No. 9.

Sestdeenâ, 27. Februar (11. Merz)

1871.

Matka par gabdu 1 rubl.

A h d i t a i s.

Meera-sinnas.
 1. **Uetfsemmes sinnas.** No Rihgas: pahp Latw. beedr. gadda-swehtleem, — ordena dahwinaschana. No Leepajas pusses: pahp lailu. No Kursemmes: pahp dseebataju beedribahm. No Pehterburgas: pahp semneeku aisdohschanas labdehm, — zelt. swabbadiba drandschu ammaineekleem Baltija. No Warschawas: pahp pluhveem.
 2. **Urfsemmes sinnas.** No Wahzsemmes: pahp meera-swehtleem. No Italijas: pahwesta lohne un swabbadibas, — pahwesta rabschanas. No Spanijas: jauna lehnina darrischanas prett wiinna prettineekleem.
 3. **Jaunatahs sinnas.**
 Keiseriflas Widsemmes wiffseem-derrigas un semm'lohpshanas-beedibas isbraulschana un sehdeschana Nubjenê 18. un 19. Septemeri 1870. Gohba-wihre. Pirmats wangohis Turko. Grahmatu sinnas. Atbildes. Labbibas un zittu prezzu turgus.
 Peeliffumâ. Laizigas mantas littens. Pasuddis un atkal atrasts. Smeellu stahstini. Druhsinas.

Meera-sinnas.

Pagahjuscha neddekâ mcera-sinnas saweem lassitajeem effam neffuschi un latra zilweziga firds gan buhs preezajufehs, la ta breesmiga affinu-leeschana weenreis pee galla. Nemeen uswarreteem, bet arri uswarretajeem jau fenn hii tas affinains larschs pretti un tadeht gan abbeji pateiks Deewam, la pee meera tikfuschy. Tas nu gan sinnams, la uswarreteem pee meera noderreschanas firds til weegla newarreja buht, la uswarretajeem, jo wiinneem janefs neween sawa pascha slahde, bet arri ta slahde, las pa wiffu to larra-lailu uswarretajeem notiltufe. Un scheitan, tad labbi apflattam, uswarretajs ar pilnu taihuibu to warr pagehreht, tapeh, la uswarrehts to larru ar speeschanu wiinnam usspeeda. Uswarretajam, gan zitta nekahda slahde nebuhtu pee mantahm, bet par teem, las wiinnam krittuschy larra-laulâ un fur nu teem wiinnu peederrigi paliffuschy bes apgahdatajeem. Uswarreteem par to leelu atlihdsinaschanas matfu ta netaulejahs, la pahp to daku semmes, to Wahzeeschy preefch sewis prassija, to nebuht negribbeja wehleht. Bet Bruhschi labbi peeminnedami, la zittureis Napoleons I. wiinneem nonehma 2700 kwadrat-

juhdes ar 4,805,000 eedshwotajeem, t. i. pussi no winnu tahs reisejas walts, neatlaidahs schoreis Frantscheem nodingeht to daku, las zittureis pee Wahzsemmes peederrejuse un fur wehl taggad tes eedshwotaji wahzifki runna un las istaisa tikkai 270 kwadrat-juhdes ar 700,000 eedshwotajeem. Woi nu scheem lautineem patihst no Frantschu waldischanas schkirtees, las to prassihis? Tit fazzihis, la tee, kam nepatihst sem Wahzu zeptera palitt, warr aiseet, fur pascheem patihst. Bet las gan ar labbu prahtu no sawa schuhpfa weetinas schkirtees?

Awises wehl nelâ newarr beigt stahstihst, la meera sinna pa wiffu Wahzsemmi zauri strehjuse un ar lahdu preeku un gawilleeschanu ta usnemta. Katra pilssehtâ bijuse leela swinneeschana, gan ar pateixibas dseesmahm basnijâ, gan arri ar preeka puschtoschanahm, uggunoschanahm un schauschanahm. Bet pee ta ween nepalits, jo dsirdam, la buhschoht wehl ihpachus uswarreschanas-swehtkus swehtihst wiffâ Wahzsemme, un tapat arri truhwswehtkus teem krittuscheem par peeminnu.

Wahzu larra-spehls, 30,000 wihri pehz sawas apnem-schanahs la uswarretaji Parihse eegahja; pahs keisers un trohna-prinzis negahja wis lihds, bet tee printfchi Kahlris, Albrecht un Adalberts, la arri Salkschu loelerzogs un grahfs Bismarke. Keisers til, larra-spehklam Parihse ee-eijohst, pilssehtas preefchâ tohs pehz fahrtas ismunsterejis un pawadbijs. Sinnams, la te wifs ar prahtu bij jadarra, jo Parihseeti us Wahzeescheem ditti nitni buhdami, warreja itt drih lahdu trohfsni un nelaimi padarriht. Kad Parihses teefas un larra-wihri ar wiffu spehku darbojuschees laudis no aplamibas sawaldihst, tad til ar mohfahm ween wiinneem tas isderwees, jo tee jau preefch lailâ — ihsti nesinnadami, tad Wahzeeschy nahls, — sawu traktumu un dusmas istaiduschy. Wahzeescheem ee-eijohst wiffi namnu un trakteeru lchgi un durris bijufschas zeet ta is eelis, fur tee gahjuschi. — ahds preeks eegahjeem warr buht par tahdu fanemschenu? Kad tee ihstee nebehdoneeki buhtu Wahzeescheem slahst paliffuschy, tad jau bes lehruma nepalittu. Dsird, la pa zittohn mallehm Parihse tee deesgan trakt-

juschí un daschus zilwefus, to usfkattijuschí par Pruhfchu offizeereem woi par Pruhfchu draugeem, nogallinajuschí, to ir Parihses polizeja nesepehjufe isglaht no buraku naggeem. Weenu zilwefu tee bij safehruschí un rahwuschí sawá pulká proh-jam; scho tee negantueeki usfehjuuschí us dehta gabbala un tad eemettuschí uhdení, un tad tas wakká atraifjees gribbejis no uhdena nahkt abrá, tad tee ar laiwás kafscheem wianu stuhmuschí attal atpakt un ar atmineem tik ilgi mehta-juschí, kamehr tas noslibzis. Tá dascham labbam gahjis. Tadeht nu gan warrejuschí dohmaht, ka laitam Wahzeeschí bes kildas nepaliffocht, bet isdewees itt labbi. Neeuens ne-ee drohfschinajeem prett Wahzeescheem rohtu pazelt un tee meerigi bes kahda trohfsna eegahjuschí un pehz dimahm deenahm attal meerigi isnahfuschí, bes ka weens buhtu kibbelehts. Isnahfdami gan ka uswarretaji stannu urrah fleeguschí. Sinnams, ja pascheem nebuhtu sawa pahrtikka libdi bijuse, tad jau gastofchanahs gan buhtu flitta, jo Parihseeki, kas arr labpraht buhtu to sneeguschí, to nedrihtstejuschí darriht zittu deht.

Taggad Wahzeeschu larra-pulki fahks dohtees us mahju pufft un tik tee pulki tur paliks, kam jadsihwo taís ap-fihlatás weetas, kamehr Frantschi wiffu larra-fahdi buhs aismalfajuschí. Teiz arr, ka Frantschi leelotees to nandu labbi driht fadabbuht kohpá, lai no teem reebigeem Wah-zeescheem driht tittu wakká. — Spreeduschí arr, teem El-jases eedshwotajeem, kas gribboht Frantschi palikt, Al-schihre eerahdihit wifslabbato semmi, lai tur nomettahs us dsihwi. — Raksta, ka kahda Parihses awise Frantschus pa-mahzoht, lai tee taf weenreis sawu dumjibu atmettoht, lai wairs nefahrojohht pehz wairaf semmes un lai atmettoht sawas dohmas us to, Franzijas rohbeschas sneept libdi Reines uppi. — Tee 5000 millioni — pehz norunnas — Frantscheem jamalka tá: libdi ar fcha 1871. gadda beigahm 1 tuhft. mill., libdi 1872. g. beigahm 2 tuhft. mill. un libdi 1873. g. beigahm attal 2 tuhft. mill. No schahs pehdejas malkas Frantscheem atlaibischoht to daku walstes-parrada, kas kriht us Elsaf un to Lotringas daku, to Wahzeeschí panehmuschí un to malka kas dselsu-zetsch, kas té preetschá.

Bahr to meera-wehsti no Berlins raksta, ka té us keisera pawehleschanu tikkuse pasluddinata tai 3. Merz (19. Febr.), pulkt. 12 pufddeena pee tehnta pils. — Ka jau agrat faudis to bij sinnaht dabbujuschí, tad jau us to bij fa-taijuschees un tapehz pufddeena leeleem pulkeem pilli bij apstahjuschí. Paschds 12 generalis v. Hanensfeld ar zitteem generakeem pils preetschá nostahjabs un keiserene ar prin-tischeem us balkona bij isnahfuschí un té nu meera stana tilla nolassita, us to leela gawilleschana fajehlahs. Wu-sihka lohris spehleja: „Lai Deewu wiffi libdi u. t. pr. un tuhlin ar fahla ar leelgabbakeem schaut 101 reises. Ka fazzijam, schi preela wehste ar tahdu pat gawileschanu wiffá Wahjsemme fanemta. — Wahjsemmes jauneem pawalstnee-leem, Elsafcheem ta meera-sinna pahrnahfufe ar pasluddi-naschanu, kas teem atlaisch wiffas uslittas larra-malkas un ka teem, kas jau malfajuschí, wianu nauda teefoht dohta atpakt. Ar to tee jaunee pawalstneeki dikti ee-preezinati un ar to ta jauna waldifchana leelaku mihlestibu no teem pelnijufe.

Kad Wahzu larra-spehts no Franzijas pahrnahs mahjá, pahr to wehl newarroht nelo fazzijht, jo papreefsch wifs ar flaidru sinna ja-aprehkina, ka nekur neadurrahs un ka zekku pawiffam neaisnem reiseeleem. Tittai wehl Mai mehnesi zerre ar uswarretaju gohdu Berlin pahrnahkt un té zitti pulkt no Deenwidneeku walstehm arr nahfchoht libdi. — Wahjsemme ar scho larra-uswarreschanu panah-fufe diwi leelas leetas: 1) to wiffas Wahjsemmes fawee-nofchanohs un 2) sawas agrataja nesepehziabas laika pa-jaudetas semmes dakkas. — Ehtreiku keisers, ka redsams,

wiffu naidu prett Pruhfcheem atmettis, jo keiseram un trohna-mantineelam, latram regimentes no sawa larra-spehta peefchihris, t. i. tahs regimentes pehz wianu wahrda no-faufdam.

Kad Frantschi druftu buhs aprimmuschí, tad schahs pa-gaidu waldischanas weeta eezels pastahwigu waldischanu. Us scho gohdu taggad tihlo trihs ziltis, prohti: Bourbonisti, Orleansisti un Bonapartisti, — wiffas trihs agratu waldis-neeku ziltis; dsirdehs gan, turrat isdohfees.

Eefschemmes sinnas.

No Rihgas. Wianá peektdeena, 19ta Februar Rih-gas Latweeschu beedriba noturreja sawus treschohs gadda-swehtkus ar gohda-maltiti, dseedaschanu, mu-sihki, weffelibas usdserfchanahm, wifs pirms augstam semmes-tehwam un tad ar daudj un daschahm ap-fweizinaschanahm, runnahm un t. pr. Beedribas preetsch-neeks Weinberg kungs par eefahkumu turreja runnu, isstahstidams, ka ar beedribas darrifchanahm libdi schim gahjis, kas isdarrihts un kas wehl us preetschu darrams un pehdigi nolassija tahs apfweizinaschanas, kas no zittahm weetahm un draugeem beedribai pee-fuhntitas. — No runnahm ta wifswairaf wehra lee-kama bij, to Thomson f. turreja pahr Latweeschu tau-tas dseefmahm, israhdidams, ka Latweeschu tautas stahsti un peeminas tik eefsch schahm dseefmas mel-lejamas un useetamas.

— Tas pee Widj. kameral-teefas pee ihpaschahm darrifchanahm kalpodams kungs hofraht Dihrik par telzamu uszihntibu sawa amnatá apdahwinahs ar Stanislawo ordeni no Atras klasses.

No Lecpajas pufses, tai 20. Februari. Bija gan fenn neredseta seema schi nu pat uf gallu ejmote! Jau no pat seemas eefahkuma falla duhschigi; bet bija mas sneega. Sneegs sakritta jauná gadda ee-stahjoht. Bet no 25ta Janwar libdi 10tam Februar falla tá ka fakkim azzis sprahga laula un wahmas ta affa wehja deht, no gaisa semme krittá. — Wifsl-eelatais fals bija schi gadda tai 29. Janwar un swetschu deena (2tra Febr.) pee 28 grabdehm. — No 20 grabdehm, kas 10. Febr. wehl turrejabs, krittá 11. uf weenreis uf nulli, prohti leetus ka retti redsehts putns schi seema flah! Un tad nu tahds pamihfsts laiks libdi luhdsamai deenai (tai 17. Febr.) aishwillahs. — Redsehs, fo mihfisch laizinsch tahlah darrihts! — Weidsamas nedetas puhta allasch leelz wehisch — sneegu par mallu mallahm dsihdams. Uhdena truhkums bija gan wiffur pee faudihm; gan dsirnavas, juhtams. Tik jau nu uhdens wai-raf warr buht atraffees. — Lai Deews dohd jel labbu pawaffaru un pamitru, ne wiffai faufu waffaru!

G. F. S.

No Kursemmes. Nisputte arri diwi dseeda-taju beedribas eetaifjuschahs. Weena Wahzu, ohtra Latweeschu. Wahzu jau agrat zehlfuees, tur-rai papreefsch Berndt f. bija par waddoni un tag-gad Anoblauch f. Tai Latweeschu beedribai Ro-din f., pilssehtas elementar-sfoklas sfoklotajs, par to

direktori. — Wehleſim a b b a h m beedribahm laimigu zekku un ilgu paſtahweſchanu! C. F. S.

No Pehterburgas. Walſis awiſe runnajoht par eetaiſamahm aiſdohſchanas kaffeſim jeb bankahm ſemneeku pagastös, ſo ſemneekem taggad, kad tee us ſawahm paſchahm kahjahm ſtahwoht, effoht tohti waijadſigs. Tahda aiſdohſchanas kaſſe ar weeglahm prozenteſim ſemneekem tohti derroht preekſch ſemkohpibas-rihteem, preekſch ſehllas, preekſch lohpeem un t. pr. Un arri tahdas eepreekſch neparebjamas aiſdohſchanas, lä ugguns-grehts, kruffas-pohſts, lohpu kriſchana ſemneekam eetrappotees daudſreis tahdä laikä, kad wiſch ſawus tihruma- un dahriſa-augtuſ wehl newarr ſanemt un pahrdohht. No nohtes ſpeertam tam japahrdohd ſawus mantas un augli jau preekſch-laikä par ſimekla tirgu, jeb tam ja-eet pee krohdſneekeem, ſchihdeem woi zitteem plehſigeem naudas-aiſdewejeem nauđu leeneht prett leelahm prozenteſim un neſchebligahm kiblähm. Kä zittadi tad buhtu, ja buhtu paſchu pagasta eetaiſta aiſdohſchanas lahde, kur par maſahm prozenteſim nohtes laikä warretu patwehrumu atraſt. Schi waijadſiba netik ween Kreewuſemmē, bet arri muhſu Widſemmē un Kurſemmē deesgan ſajuhtama. Woi tad nu pagastu waldiſchanas newarretu us to dohmaht, lä tahdas lahdes ſawam pagastam eetaiſiht? Sazziſeet gan: kur tad to kap-talu preekſch tahdas lahdes nemtum? Schis nu gan tas grühtafais padohms. Bet mehſ ſinnam, lä daſcham pagastam irr labbi leela magatiſnes lahde — woi kaſ ſinn augſtata waldiſchana neatwehletu no ſchahs naudas, — kaſ taſ palihdſibas-lahde ween irr — tahdu aiſdohſchanas lahdi eetaiſiht? Pagasta waldiſchanai wehl daſchas zittas naudas irr walda-mas, kaſ us rentehm iſdohdamas, woi tad nu paſchi newarretu tahs naudas apgalwoht un pee ſewis us rentehm nemt? Labpraht wehletumees ſinnahht, ſo zitti, kaſ tahdas buhſchanaſ labbaſ pahriſim, ſchinnü leetä fazzitu.

No Pehterburgas. Us miniſteru komitejas luhgſchanu no 27ta Janwar augſtais Rungs un Keiſers pawehlejis, lä täpat lä lihdi ſchim jau bijis, tee zil-weki, kaſ draudſes ammatös ſtahw Baltijas guber-nijas, no taggadejas rekrüſchu dohſchanaſ aſſwabbi-najami.

No Waſchawas. Kä jau preekſch laikä bij no-prohtams, lä zaur to leelu ſneegu, kaſ ſcho ſeem' ſanahja, pehzat, kad ſahls kuſt, wiſſas ſemmalas weetäs pahrluhdihs, tä arr irr notizzis. Daudſ weetäs us deenwidduſ puffi pluhdi ſazehluſchees. — Waſchaw-Brombergas dſeſu-zelſchſ, kaſ zaur dſiktu ſneegu bij nebrauzams palizzis, taggad atkal tä pahrluhdis, lä ar brauſchannu bij meerä japaleef.

Ahrſemmes ſinnas.

No Wahſemmes. Tä lä Franzijä venaidſ un ſkäu-diba us Wahzeſcheem ne-eet wiſ maſumä, bet lee-lumä, tä taggad Wahſeumme fataiſahs ſaweem karra-

wihreem, kaſ karra-laikä daudſ iſzēetufchi, tahs grub-tibas atlihdſinaht. Keiſers patſ pee Pariſſes ſawus pulkuſ pahrraudſidams un apſweiznadams, teem pa-teizees par wiſnu pazeetibu un paſtahwibu, zaur to ween tahdas leelas leetas warrejuſchi iſdarriht, un tad wiſſus pamahzjis, Deewam par tit leelu ſcheh-laſtibu pateikt. Salka, lä Biſmarck drihſ reiſoſchoht atpakkat us Berlini; arri keiſers un krohna-prinzis drihſ reiſoſchoht atpakkat. Teem ſawangoteem Fran-tſchu offizeereem Wahſſemmē irr wehlehts, ja patiht, paſcheem par ſawu maſu us mahjahm reiſoht; ſal-dati tiſs aiſfuhtiti pehz ihpaſchas ſahrtas. — No Kiel pilſſehtas ſinno, lä wiſnu ohitā wiſſ teekohht atnents noht, kaſ fuggu eebrauſchannu ſaweja karra-laikä un wiſſas brauzama-zekka ſihmes atkal eelittas, lä lai fuggoſchana atkal buhtu drohſcha. Stahta, lä wezzais Napoleons papreekſch reiſoſchoht us Eng-landi pee ſawus ſamilijas un tad nomettifchotees us dſihwi Schweizös, kur wiſſam muſſſas.

No Italijas. Italeeſchi taggad iſfluddinajuſchi tohs liſſumus, ſo wiſſi preekſch pahweſta gohda un ſwabbadibas ſaraktijufchi un neſinnam, ſo labbatu pahweſts wehl warretu pagehret. Pehz ſcheem liſ-fumeem pahweſts patſ par ſwehtu un neaiſkarramu noſazzihts un kaſ pahweſtu kahdä wiſſe aiſteek, taſ tiſpat lä kehniuu buhtu aiſtizzis un teek täpat ſoh-dihts. — Italijas waldiſchana wiſſam apſtiprina wiſſa kehniſchku gohdu un nowehl wiſſu to augſtibu, ar ſo zitti kattoſiſki wal dineeki wiſſu apgohda; wiſch warr ſawus gwardus turreht lä lihdi ſchim ſew par apſargafchannu ic. Pahweſts dabbu no Italijas wal-diſchanaſ iſgaddä 3,225,000 frankuſ preekſch ſawus pahrtiſchanaſ un preekſch wiſſas wiſſa augſtas ſaim-neeziſas un waldiſchanaſ uſturreſchanaſ. Bes ta pahweſtam teek atwehletas tahs diwas pilles Wati-kan un Lateran, lä arri tahs ehkaſ un dahriſi, kaſ pee ſchahm pillem peederr un ta ſkanſte Gandolfo. Wiſſas ſchahs ehkaſ no nobohſchanaſ paleef brihwäs. Schinnis ehkaſ neweenam naw brihw ee-ect bez pah-weſta ihpaſchas atwehleſchanaſ jeb kahdas darrifcha-näs. Pahweſtam pilniga brihwiba ſawu garrigu ammatu iſdarriht, nekahdas teefas wiſſu newarr fa-weht nedſ ſo iſmekleht; wiſſeem ahrſemmu wehſt-neekeem, kaſ pee pahweſta dſihwo, tahs paſchas tee-fas un waſkaſ, kaſ zitteem wehſtneekeem. Pahweſts warr ſawus grahmatas un rakſtuſ fuhtiht, bes Ita-lijas wald. ſinnas un tadeht wiſch warr ſew ihpa-ſchus poſtes- un telegraſa ſtaſſionuſ eetaiſiht un wiſſas paſtes un kureeri Italijä wiſſam pa brihw; täpat arri wiſſas garrigas ſkoblas Rohmä paleef ſem pahweſta uſdraudſiſchanaſ. — Kä pahweſts ar to meerä buhs, kaſ to warr tizzeht? Wiſch wiſſu to darrifchannu uſſkatta zittadi; jo Wahſſemneekem, kaſ noſchehlo-ſchanaſ-grahmatu wiſſam fuhtijufchi, ſawu palih-dſibu apſohlidami, atbildejis, lä warras-darbi, ne-taiſniba un wiſſada negantiba taggad ſwehtä weetä effoht eelaufſchees un uſfuhtijufe, beſſu melnu breeſ-

migu padebbessi ar flepfaween, laupitajeem, maldigas tizzibas apleezinatajeem, beskaunigeem un neschlibsteem zilweeem. Par maj mehnescheem te wijs pahrewehrtees. Swehtas weetas kalpi neteef wairs zee-niti, basnizas neteef gohdatas, bet no satana fullatneem apgahnitas un bes ta wehl draude Rohmai atnemt tizzibas beedribu dahrgahs mantas un basnizu pawiffam aplaupiht, -- us to weenadi dohna un ar laifu warr buht isdarrihs, tad Deewo palaut. Bet ar lahdeem eerohfischeem lai mehs pretti turramees schahdahn sahtana usmahlschanahm? -- Beidsoht wehl jalka, la kristigahm familjahm nepeeflahjotees paschahm eet nedj behrnus west teateros, fur israhdoht tahdas leetas, kas effoht prett Deewu un prett tizzibu. Tohs, kas taggad zaur scho netaisnibu zeeschoht un Deewu luhsoht un us-tizzami paleefoht, tohs wiffus winsch swehtijohht. -- „Bet,“ ta winsch wehl jalka, „woi pehz til daudj luhgshanaht ta meera faules ribta-blahsma uslehks un woi tas drihs notifs? Ka ta uslehks, to drohfeh i tizzam. Mums ja-uszeflahs no teem puetscheem, eefseh ta mehs ar Deewa palautschann esmu eegahsti; bet kas sinn, woi nedabbusim wehl wairaf zeeft? Mehs pateesi tilsim zaur deewischtu atreeshchanu pagohdati, tas irr, woi zaur brihnischtu atgreeshchanu, jeb zaur to, la winsch farvus eemaidneefus bahrgi nosohdihs.“ Ta nu pahwests wehl arween jerre us farwu wezzu laizigu warru.

No Spanijas raksta daschas sinnas, no la redsams, la jaunais kehniensch Spaneeschu nebehndneefem stipri gribb pretti stahweht. Erzogs Monpangj leedsees jaunam kehniensch pawalstneeka swehrestibu swehrecht un tadeht tizzis raidihts prohjam us Balearijas fallahm. Erzogs atteizees no sawa general-kapiteina ammata un isteizees, la effoht Frantschu prinzis. Nesinnohht wis, woi tadeht, la winsch Frantschu prinzis, to wairs prohjam neraidihhs us peeminnetaht fallahm. Daudsina wehl, la marschallis Serrano arr effoht zettuma eeflohdsihts. Stahsta wehl pahrlahdeem zitteem marschalleem, kas arr negribbejusch i kehniensch padohtees un tiffusch i no Madrides israiditi. Turrejusch i tahdu deen' leelu faeeschannu, fur spreedusch i, us tahdu wihs i wehrgu buhschana winnu fallas, buhtu nozefkama.

Jannafahs sinnas.

No Pechterburgas, 25. Februar. Wald. amise pasluddina, la Kreewu-femme preefsch dselssu-zellu wajadsihahm paleenoht 12 milliones mahrz. sterlian no Nohtschildeem Londone un Parihje.

— 23. Febr. Keiseru Alexander II. keisers Wilhelms eezehtis par augstata wirsneetu Pruhshu gwardu regimentei, Nr. 1.

No Berlins, 24. Febr. (8. Merz). Keisers ar farwu tohrteli no Versailles atgahjis us Ferrieres. Schejenes magistrabts spreedis, wiffas malfies usajzinahht, lai tohs grahjus Bismark un Moltke usnemmoht par gohda-birgereem. Tahs stribdis stary Stalju un Tuniju irr ar labbu isbeigts.

— 25. Febr. (9. Merz). Grabs Bismarks walkar pahrtreisoja mahja un tilla stfniigi apfweizinhhts. -- Wiffu tizzibu beedri Keiseru luhgusch i, lai nosaffoht weenu deenu,

to itgadda swehtiht par peeminnu, la Wahz keisera walstiba attal pazelta. -- No Parihjes sinno, la tur laudis ditti stribdigi palikkusch i un taggadejee ministeri saudeschoht farvus amnatuhs. Leels nulls fazehlees, kas tohs libdschinnigus aistahweschanas waldineefus pagehroht faulst pee atbildeschannas un greibhoht tohs apfuhdseht par tehwu-femmes nodewejeem.

— 20. Febr. (4. Merz). Keisers Napoleons ar pawaddoneem no Wilhelmshehe aishrauzis, la nesinn wis, fur? Dsirebedams, la Frantschi winnu ta neewajusch i, effoht raudajis. Jauna waldschana dsennahs us taupischannu.

No Parihjes, 23. Febr. (7. Merz). Wahzeeschu tarrapulli schorihht wiffas stanstes us Sehnes kreisa krahta adewa Frantschu teefahm.

— Nahloscha pirmdeenä Brisselē eefahht to ihsto meera-derribas islibdsinashannu.

Keiserikas Widsemmes wiffes-derrigas un semm'kohpshannas-beedribas isbraufschana un sehdeschana Muhjene 18. un 19. Septemberi 1870.

Kad von Samson leelstungs no Urbs-muischas bija atgahdinajis, to kas pahrla staugu ptawu labbotshannahm zaur mahlu usweschannu Pinnu semme stahstijis (par to schinni protokollu us preefschu wehl tuhwas sinnas atradihhs), tad fanahstusch i par to plafschaki farunnadamees isteiza, la muhsu semme ar tahdahm labbotshannahm isdewees un zit tahs malfajuschas. -- Wiffi, kas to bija isprohwejusch i, apstiprinaja, la us labbi isgrahwetahm staigahm ptawahm mahlus usweddoht leels labbums zeffotees.

Kemmer-muischas leelst. von Lanting stahstija, la winnam arr effoht isdewees par to paschu preist, la no Pinnu semmes stahstihhts, probht par 2 kap. par wesumu mahlu weschannu isdoht; tomehr newarroht zerrecht, la to if reises par tahdu malfu warreschoht padarriht.

Pehz tam Eischu-muischas leelstungs Landraht von Siwers par purwu apstrahdashannu Harzkalnu apgabbala eefsch Wahzsemmes sinnu dera. Tur purwus nemas nedehsinajohht, bet teem smiltis usweddoht un tohs ar stunstigeem fuhdeem fuhdojohht.

Mannim scha gadda pawaffara Wahzsemme buhdamam isdewahs no tahda, kas to itt labbi sinna, schihs sinnas par to purwu apstrahdashannu eedabhuhht, la ta no Rimpau lunga eefsch Kunrau pee Halberstattes leelst i isdarrita. Schee darbi til labbus augtus neffusch i, la, lai gan pee mums wairs labpraht ar purweem negribb strahdashht, tomehr gan buhtu wehrtes, to no jauna, ja arr tiffai mafuma, isprohweht.

Leelais purws, no la Rimpau lungs itgaddus tahdas 400 puhru-weetas apstrahda, irr 2-3 pehdn beefs un apvaffsch grunte tam irr ar dselssu malfita smiltis. Scho purwu isschahwe plattus lanalus zauri rohsoht, kas til dsiffi ratti, la smiltschu grunte eefneedjahs.

Ar isfrattahm smiltim purwu tahdus $\frac{3}{4}$ zoffu beejumä apsefs; kanala dibbenu ar wihtoleem apstahda. Tad purwu, bes la to dedsinatu, usarr. Tad to apfuhdo un apfeh i tahda fahrtä:

Augku fahrtä:

1) Kartuppeki; fuhdohts ar fuhts fuhdeem, us puhru-weetu 19 wesumi, tam 40 pohdu swars.

2) Meesch i; fuhdohts ar $7\frac{1}{2}$ puddu kalimagnefia, kas 12 rub. 75 kap. malfa.

3) Abholini preefsch ptauschannas jeb gannibas.

4) Aufas; fuhdohts us puhru-weetu ar $1\frac{5}{8}$ puddu guano (puds malfa 1 rub. 40 kap.) 2 rub. 30 kap.; $3\frac{3}{4}$ puddu fossat 3 rub. 75 kap.; $7\frac{1}{2}$ puddu kalimagnefia 12 rub. 75 kap. Kohpa 18 rub. 18 kap.

5) Sirki; fuhdohts us puhru-weetu ar 19 wesunteem lohpu fuhdu un 2 zentnereem kalimagnefia, malfa 12 rub. 75 kap.

6) Seemas kweeschi; fuhdohs uf pubru-weetu ar 1 $\frac{3}{4}$ puddu guano, 2 rub. 30 kap. un 3 $\frac{1}{4}$ puddu fosfat 3 rub. 75 kap. Koppa 6 rub. 5 kap.

Augtu eedabbujums.

Kartuppetu, no pubru-weetas	96—144	pubru.
Meeschu, " " "	27	"
Abbolina, " " "	112—150	poħdu.
Ausas, " " "	27—30	pubru.
Siranu, " " "	16—17	"
Kweeschu, " " "	16—19	"

Kudsu, kas gauschi lehti semme fattritta, 9—10 pubru no pubru-weetas isnahtuschi, un tadeht tohs wairš nesehji.

Augtu lahrta Widsemme buhtu tahda: 1) kartuppeti, 2) meeschi, 3) abbolini, 4) sirni, 5) papuhwe (puhdejums), 6) kweeschi, 7) meeschi.

Apstrahdaschanas un fuhdoschanas malfa par pubru-weetu:

Par 60 affim grabwa, 50 kap. uf affi	30 rub.
" wellenu ufzirschanu	8 "
" smiltschu ufweeschanu, 500 wėjumi, 1 wėj. 3 l. 15 "	

Koppa: 53 rub.

Intresses par 53 rub. ar 6 procentehm is- taifa par gaddu	3 rub. 18 kap.
lohpū-fuhdi, wėjums 20 kap.*)	1 " 8 "
flunstigi fuhdi	7 " 20 "

Koppa: 11 rub. 46 kap.

Behz preefšchā isteikta no 7 pubru-weetahm rehkinajams augtu eenahkums, fehlu atnemmoht:

105 puhri kartuppetu, 50 kap. puhra	52 rub. 50 kap.
26 " meeschu, 160 " "	41 " 60 "
130 poħdu abbolina, 10 " poħda	13 " — "
16 puhri sirnu, 250 " puhra	40 " — "
16 " kweeschu, 300 " "	48 " — "
25 " ausu, 120 " "	30 " — "

Koppa: 225 rub. — kap.

Tas uf 1 pubru-weetu istaifa

32 rub. 14 kap.

No ta atnemmamas augšchā aprehkinatas

isdoħšchanas ar

11 " 46 "

paleel 20 rub. 68 kap.

No ta apstrahdaschana par 1 pubru-weetu 9 " 68 "

paleel flaidris eenahkums 11 rub. (Bes tam falmi.)

Muhfu semme augtu eenahkums laifam par 20 prozentehm mafaks buhtu; ruddens sehjumu tšchaggana purwu-semme dandreis falna apstahde. Tadeht pee mums tikkat warretu rehkinahht augtu eenahkumu no 7 pubru-weetahm, fehlu atnemmoht:

81 puhrus kartuppetu, puhra 50 kap.	40 rub. 50 kap.
20 $\frac{1}{2}$ puhrus meeschu, " 160 "	32 " 80 "
130 poħdus abbolina, poħda 10 "	13 " — "
12 $\frac{1}{2}$ puhrus sirnu, puhra 250 "	31 " 25 "
12 $\frac{1}{2}$ " kweeschu, " 300 "	37 " 50 "
20 " ausu, " 120 "	24 " — "

Koppa: 179 rub. 5 kap.

Tas istaifa uf weenu pubru-weetu

25 rub. 58 kap.

Isdoħšchanas par weenu pubru-weetu

11 " 46 "

paleel 14 rub. 12 kap.

Apstrahdaschana

9 " 12 "

Paleel flaidris eenahkums 5 rub. — kap.

Peeminneschanas.

Apstrahdaschanas malfa tapat ween tif leela peenemta, bet to warre buht ar 4 rub. 12 kap. par pubru-weetu art

*) Lohpu-fuhdi par leelu lehti rehkinati! Za fuhdi dand wairat nebustu wehrtes, tad lohpū-turreschana par leelu flaidri buhtu!

warretu aprehkinahht. Abbolinsch, ta ez esmu atraddis, peemums uf paschu apfuhdohru torba-purwu neisdoħdabs.

Kartuppetus purwa ne-esmu stabdijs.

Kweeschi pee mums labbati isdoħdabs ta rudsi.

Meeschi isdoħd weeglus grandus un lehti semme fattriht.

Ausas isdoħdabs gauschi labbi.

Siranus ne-esmu sehjis.

Man smiltaini mahli leelabs labbati buht, ta smiltis.

Ungur-muischas leelšlungs Baron Campenhausen uf to norahdija, ta muhsu purwu-plawahm neretti ar falkem maifita glubda (Kalkmergel) par appatsch grunfi, kas ufwesta, gauschi derriga parahdotees, jo ta purwu semmei fshabumu atnemmoht; winsch arri effohht isprohwejtis, ta Ksilisalpeters (Chilisalpeter) uf plawahm derrigs effohht.

Thomson kungs apstiprinaja, ta ar falkem maifita glubda preefšch purwu-semmes fuhdoschanas effohht labba. Winsch pee Königsbergas un zittos Nihsta-Bruchschu apgabbalos, ihpaschi Samländ, effohht dabujis redseht, jif leelu labbimu tahda fuhdoschana padarrisjuš. Burwi, furu apstrahdaschana pagallam flitri bija isdemusees, ta ta tohs ta neaugligus pagallam gribbeja atmet, isdewa wehrtigus augtus, tad no winnu appatsch gruntes, usejohht ta ta kalkuglubda bija, 2 jollu beesumā ufwedda. Daudslahrt isprohwejohht, lahdi daschadi augti, un pehz lahdas lahrtas tee sehjami atradda par labbu, ar kalku-glubdu pahrtlahdōs purwōs papreefšchu grifkus, tad ausas, pehz tam daschadu sahli preefšch lohpū barrisbas seht un ta beidoht par sahles laufu atstahht. Winsch tahda laula, tur jau 8 gaddus sahle bija augus, wehl ittin leelu sahli un arri dand sarlanu abbolinu atraddis, kas, ta wišseem sinnams, tahda purwu-semme, tur kalki nau ufwesti, nemas neaug. Tur par gauschi wajadšigu leetu turreja, pahrišscham ar russi pahrtleeku tšchagganu purwu semmi fappest un faguldinahht.

Runnas par purwu apstrahdaschana wehl reis ihsumā fanemmoht preefšchneela kungs uf to norahdija, ta tahdas weetas, tur preefšch purwu ischahweeschanas dandis un leelus gradwus newajagohht, ihsti femneeku grunteneeku darbs effohht. Purwu plawahm smiltis, mahlus jeb glubdu ufwest, effohht tahds darbs, kas labbus augtus neffohht un femneeku fainneeki to katra tahda laifa warroht usnemt, tad flitka laifa, jeb zittu wainu pehz pee lahrtas pehz padarraneem semmes darbeem lamellis, jeb scho darbu strehki lahds walfas brihdis gaddotees. Kad tahdam fainneekam preefšch semmes weeschanas strahdneeki un fergi par naudu ne-effohht janemum, bet tad to pats walfas laifos isdarroht, tad jau effohht sinama leeta, la ta winnam maf malfajohht.

Ka jau pirmiht peeminnehts, tad pahrwajajohht bija arasts, ta weena daffa no Latweeschu weeseem farunnaschannu Wahzu walloda nesapratta, un ta tadeht wehlejana leeta, arri Latweeschu walloda ar scheem farunnatees, lai waini ar par tahm pahrrunnatahm leetahm sawas doħmas pilnigaki warretu isteikt, ne ta tas warreja notifi, Thomson kungam katra leetu ihsumā Latweeschu walloda isteizohht pehz tam, tad ta Wahzu walloda bija apspreefta. — Bee dribas presidents tadeht nofazzija, fahdas leetas schai Latweeschu farunnaschana preefšchā nemmamas. — Preefšch wišahm leetahm latris tahs jau pahrrunnatas wehl reis warroht usnemt, prohhi: Linnu audšeschana un apstrahdaschana, tad wišas tahs leetas, kas tai istahstischana par Pinnu-semmes semmlohpibu un lohpū-lohpšchannu aijnemtas, arri wehl par purwu-apstrahdaschannu, laifschannu ar purwu-semmi un smiltim un l. pr. Bes tam preefšchneeks wehl ufstubbinaja, par to runnahht, tahda wišse Kuhnenes apgabala semm-lohpiba zaur femneeku mahju pahrdohschannu zittada palifkuf un pahrgroħstijusees. Scho apspreeft effohht swarriga leeta, tad schi apgabala fainneeki paschi leezibu doħdohht par to, lahdu smehtibu schi femneeku mahju pahrdohschana neffu, to Baron Föllerscham leelšlungs usnehmees

un Baron Krüdener leelstungs pirmais isdarrijis. Tad flaidri parahdisehtees, ta semneetu-mahju ihpafcheetu leelaka patwaka un drohschiba ween weeniga svehtiba ne-essoh, kas no ta zehlfuees, bet ka no tahs wehl bes tam ohtra lohti wehri leekama leeta ta anglis raddufees. Zaur to ta mahjas pirzeji nofajzitas sinnamas malfaschanas us-nehmufchees, no turrahm neta newarreja atrautees, ja to las jau bija malfahs, negribbeja vasaudeht, winneem wiffi spehti bija jasanemm, lai wiffai suddibai, kas zaur wehju un laiku, zaur flajpeem woi fauseem gaddeem warreja rasees, warretu pretti turretees. No tahdas spehtu fanemfchanas wajadsejis isjeltees: apgabdashanai us preefschu, peetaupifchanai, aprehkinafchanai, no ta ne tiffai labbumam pee semmes un mahjas lohpfchanas, bet arri freetneem wihra tiffumeem un apfahrteju leetu un zilweku-buhfchanas faprafchanai wajadseja isaugi. Buhtu wajadseja un derriga leeta, zaur flaidru apspreefchanu gaisma zelt, zil dauds semneetu mahju pahrdohfchana pee schi apgabala isplaufchanas peepalihfsejuf. Ta atihfchana, ta zaur leelafahm praffifchanahm un wajadfibahm, zaur to, ta ta falkohf fainneeziabas grubtumumu pahrwahfchana wairota, semmtohpji stiprinati un spehjinati un ta turklaht to dachadu zilweku labrtu faderriba wairota, tahda atihfchana dohschoht fapraft, ta zitta netahda leeta til daudis firdis neap- tumfchojoht un to atihfchanu kawejoht, ta wiffas leetas zitta ais zittas karrajotees un ta wiffaem, zittam preefsch zitta jagahdajohht un wiffu buhfschanu famaitajohht, neta kauschu labrtu eenais sawa starpa.

Zitta Latweefchu farunnafchana usnemama leeta effohht semmtohpibas beedribu ezelfchana pee semneeteem. Tehrpataf apgabala grunteeku buhfschana nemaf wehl til daudis ne-essohht isplaufuf, ta schi, bet beedribas buhfschana faudis tur wairaf effohht us preefschu tiffufchi. Ta atihfchana, zil wajadseja un derriga leeta tahdas semmtohpibas beedribas, padarrijuft, ta tur Tehrpataf semmtohpibas beedriba „Taru prollomeeste selts“ tiffufchi ezelta. Ka tahdas beedribas wajadsejas, to ihpafchi tahdas semmes wajagohht manniht, tur ihpafchas semmtohpibas ffolhas truhft, ta Widsemme. Tahdu ffolhu truhfums turklaht wajagohht us to atihfchanu speest, ta preefsch semneetu semmtohpibas beedribahm effohht derriga leeta, tahm jau pastahwedamahm beedribahm peebeedrotees, kurras semmtohpibas dsiffa mahziba leelaka mehra atrohдах. Bes tahdahm sinnafechanahm un bes pahrfkatta par to, ta zittas pafauls mallas ar semmtohpibu eet un to tur welle panahht, un bes sinnafechanahm par zittas mallas isdarritahm isprohwefchanahm, no semneetu semmtohpibas beedribu darbofchanahs mas augtus ween warroht zerreht. Par dafku schihs darbofchanahs bes wiffas semmtohpibas pahrfkatta, kas tiffai pee pilnigi isflohlotheem semmtohpjeem ween warr atraftees, ihstu weetu preefsch ta pee rohlas buhdama naudas un darba spehta lehti neatraddifchoht, ta falkohht, zekamo lohni riktiga weeta nepeeliffchoht, dafchu reis arri wehl panahfchoht, to nemaf negribbejufchi, tahdas leetas usnemdamees, kas jau zittas weetas isprohwetas un par nederrigahm atrafatas. Tehrpataf semneetu semmtohpibas beedribu zekohht, faudis zittabi nodohmajufchi; tur us glufchi sawadahm leetahm dsihfdamees, scho beedribu glufchi par few pastahwofchu zehlfufchi. Tomeht gan effohht sinnama leeta, ta muhsu semneeti taggad wehl til tahku ne-essohht mahziti, ta pahchi no femis ween smeldami labbi warretu us preefschu padfihstees. Tapedz teem us to buhtu jadsennahs, ar tahdeem wihreem beedrotees, kas semmtohpiba itt gruntigi ismahziti un isflohloti. Tadeht tad effohht wehlejama leeta, ta Latweefchu aprink, ja tur arr semmtohpibas beedribu zekohht, zittadi darroht un prohti ta, ta preefsch tahs leetas pafchas ahne labbums warroht nahht.

Wehl effohht jawehlejahs, ta Latweefchu farunnâ par to

padohmu turroht, kahdai leetai par labbu lai Widsemmes leelungu beedriba pehz semneetu gribbefchanas to, Widsemmes semneetu brihwlaifchanai par gohda peeminnu-preefsch ffolhahm wehletu naudu dohdohht un ihpafchi, woi lai to preefsch semmtohpibas jeb zittu sinnafechanu waitrofchanas isbruhlejoht. Winafch, presidents, sinnoht, ta ta tomiffija, turrai par to effohht jaspreefsch, tahdas isteifchanas labpraht wehri liffchoht.

Kad presidents fapulzei wehl ihpafchi par to bija pateizis, ta til labbi un pa gohdam isturrejufees, zaur to winnam farunnu iswefchana lehta paliffuf, un tad wehl bija usafzinajis pehz pufsfdeenas pulstien 4rds fanahht, winafch fehdefchanu flehdja.

(Us preefschu wehl)

Gohda-wihrs.

Latweefchu falkams wahrdz „Nehuko wihru pee zepures“ irr daudisreis par pateefigu peedfihwohts; jo daudisreis irr prastos semneeka fwahrkos gohda-wihri un smalkos lunga fwahrkos blehschi atrasti. Par tahdu gohda-wihru, semneeka fwahrkos, gribbu schi stabstihht.

1803 gadda iszehlahs Irbit pilsehta, Sibirija, kurrâ pa wiffu Sibiriju tas leelafais gadda-tirgus teef turrehts, — pafcha tirgus laika leels uggungrehts. Daudis mahjas tiffa no uggungs aprihtas; arri daschas leelas bohdes, pilnas ar baggatahm prezehm, paliffa uggunim par laupijumu. Daudis ffraidija waimanadami un rohkas lausidami; katris gribbeja sawu mantu no uggungs glahht, fehra ismiffufcha prahta pehz weenas un pehz ohtras leetas, to attal drihs nosweeda un pehz zittas fehra. Kahds lohpmannis, pufsmufschu wihrs, ffehria sawa no uggungs apfehsta bohde, ffehria kastiti, kurrâ nauda, naudas-papihri, paradda rehkeni un paradda fihmes eefschâ bija, isneffa to ahra un pafneedsa kahdam nepastihstamam wihram, to pirmo fatiffa, us paglabafchanu un steidsahs pats attal zittas leetas glahht. — Pehdigi, kad uggungs apfehsta bija, atzerrejahs peemimehts lohpmannis, ta sawu mantas kastiti kahdam zilwetam eedewis glabbahht, bet kam? to winafch nestunaja. Winafch melleja fchur un tur, praffija weenam un ohtram, bet neweens negribbeja par winna kastiti to sinnaht. Wehla walfara gahja winafch ismiffis us mahju, ta tahds, kas us reis nabbags palizzis. Winna draugi bija nahlfufchi winnu apmeerinaht. Us reis ap nahts widdu klaweja kahds pee lohga. Us lohpmanna praffifchanu „kas tur irr?“ praffija kahda fwefcha balfs: „Wai schinni mahja dsihwo lohpmannis N.“ Kad fwefcham ar „ja“ tiffa atbildehts, winafch luhdfahs lai winnu eelaischoht. Lohpmannis atwehra durwis un eeraudfija kahdu no aukstuma drebbedamu un prastos semneeka fwahrkos gebrbtu wihru ar kastiti paduffe, eenahht. Lohpmannis pafinna tublin sawu kastiti. Semneeks, lohpmannam kastiti atdohdams, fazzija weenteefigi: „Subfu kastite darrija man leelas raises. Resinnadams, fur juhs dsihwojeet, esmu melleidams wiffu pilssehtu isklenderejis un pee katra namma peeklau-

wejis un pehz jubfu wahida praffijis. Baldees Deewam, ka taggad juhs taf esmu atraddis. Te, nemmeet jubfu peederrumu; esmu to riktigi paglabbajis. Likkai luhdu, nedusmojatees, ka tas tif wehli jums rohkâ naht; jo ta naw manna tibcha waina. Es esmu juhs melledams deesgan aufstumu pahzeetis. Kohymannis fawu mantu atdabbudams, krittâ gohdigam semneekam ap kaku un pateizahs tam ar affarahm. Kahds no kohymanna draugeem, kam laikam flitta frids bija, fazzija us semneeku: „Juhb gan laikam nesinnajabt, ka kastite nauda un naudas papibri eeffchâ ir?“ „Kâ tad es to nesinnaju,“ semneeks atfazzija weenteeftigi, „kohymanna lungs man to kastiti eedohdams fazzija, ka tanni wiffa wiina baggatiba atrohdoetes. Tapehz es newarreju meerâ buht, kamehr wiinaam to warreju atdoht; jo man bija bail, ka man laupitaji neuskriht.“

Kohymannis grihbeja to gohdigu wihru apdahwi-naht; bet wifsch nenehma nelo pretti. „Deews man to nepeedohtu, kad es no tahda, kas zaur uggungrehtu leelâ stahde krittis, kahbu dahwanu peenemtu,“ ta semneeks fazzija, paklannijahs un aisgabja. Tas bija ihstens gohda wihrs! M. L. pp.

Pirmais wangohs Turko.

Bee Weissenburgas uggunt,
Tur Bairi stahweja
Un fawas lohdes duhfâgigi
Us Turkeem raidija.
„Kad tewi pikkis, sehweki!“
Tâ kaptains nonurdahs,
„Tur wiffi Turkos-tehwint
Kâ wepri nosweklâhs.
Kâ mifschas kriht she leelmutti,
To pazeest newarru,
Es labyrabt tahdu meschoni
Wehl dihwu redjetu.“
Us to weens jaldats pašmeijahs:
„Do putnu redse!“ —
Schê, kamerad, man jasteidsahs,
Turr' mannu eerohji!“
Wifsch aissfreen tad bes bailibas,
Kaut lohdes schwihtst un krahz;
Par gahwu sfreen tam granatas,
Bet wiinaam drohschs irr prahs.
Tur pirmo Turlo fastappis,
Tam israuj eerohschus,
An pakauft to fagrahbis,
Tam usbkauj: „nahz, Franzus!“
Wifsch israuj to pee kaptaina
Un fatta smeedamees:
„Wai ne-irr manna taifniba,
Skaisis, naw wifsch, itt pateef!“

P. skj.

Grahmatu sinnas.

Rihgâ, Ernst Plates l. drifku-nammâ patlabban palitta gattawa un ier dabujama schahda jauna grahmata: **Jerusalem, kahda ta taggad issfattahs, kas tur atrohdamis un sinnas no wiffas Ra-naana-semmes.** Sarakstijis A. Scherberg, Nfes-draudses skohlmeisters un ehygelneeks. — 141 lapp. p. Sniffi. (Ar Scherberga bildi). Rakfa 40 l.

Kam jau patifkuschas tahs sinnas, to muhsu swehtreis-neeks 1869 gadda Mahjas weefa lappas dewa lassihst, tas te schinni grahmata jo pilnigi useet wiffu, to wifsch pahre to swehto semmi grihb sinnaht. Un turram gan nepatils sinnaht pahre to semmi, pahre to jau no behrnu deenahm bibbelê lassijis un kur arri patte kristigas tizzibas fatne mellejama. Schem stahsteem arri bides peelittas, kas israhda daschas weetas, ta tahs taggad issfattahs.

Pee Mahjas weefa driffetaja Ernst Plates, ka arr Hâder un Deubner lungu grahmata bohdes Rihgâ ir dabujama schahda jauna grahmata:

Rihmes no Ernst Dunsberg. Pirmas grahmatas pirma dafka: Miblestibas singes. (Ohtra pahrlab-bota un us pufsi pawairota druffta.) Lehrpatâ, 1871. Rakfa 30 lap.

Kas Dunsberga zittas rihmes jau pasihst, tam te nefahdas usteifschanas pee schahm newaijag, un kas wehl nepasihst, tam tif warram teift, lai wehrt ween, tad jau deesgan juttihis un redsehs, zil jauti un pilnigi Latweefchu walloda arri warr dfeedahst un singeht, kad ween fawu wallodu proht zeeniht un gohdahst.

A t b i l d e s.

- C. Ir. Jubfu rakstus esmu dabujis.
- rg. Jubfu raksti atnahja, bet ta awifchu lappa gan ir aisgabjufe tautinas, — to neweens naw atneffis.
- Th. C. Jubfu raksti: „Kahbi wahdi par R. L. beedr. un Rihgas deenest l.“ taggad wairs nederr, jo pa scho laiku dauhs pahrgroh-sjees.
- P. skj. Baldees! Jubfu raksti tiks leelâ liffi.
- M. L. Pateizohs! — Nebehdajatees nelo, — Laim, fallams wahros teiz, ka fakka lahfti ne-eeteloht debbesis.
- P. A—g. Pateizu par Jubfu labbu prahtu. Nesinnu, woi Jubfu wehleschonohs spehchu isdarriht. Jo tad pahre wiffahm lab-bahm grahmatahm grihbetum tif garras sinnas islaisi, — tur tad nemtum ruhmi!
- J. Or—d. Juhb jau redseht, ka tur naw wehrtis taifnibu runnahst pretti. Pahwests taf ir nemaldigs.
- J. St—n. Jubfu rakstus esmu dabujis. Redsehm, woi derrehs.
- A. S—g. „Libelle“ wairs netref driffeta schinni gadda.

Rabbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihgâ, 25. Februar 1871.

		Rakfa ja par:	
1/2	1 schtm. jeb 1 pudru	kweefchu	4 r. 10 l.
1/2	" " " 1 "	rubfu	2 " 70
1/2	" " " 1 "	meefchu	2 " 25
1/2	" " " 1 "	ausu	1 " 30
1/2	" " " 1 "	rupju rubfu miltu	2 " 30
1/2	" " " 1 "	bihoeletu rubfu miltu	3 " 75
1/2	" " " 1 "	kweefchu miltu	4 " 90
1/2	" " " 1 "	meefchu putraimu	3 " 30
1/2	" " " 1 "	grifku putraimu	3 " —
1/2	" " " 1 "	auju putraimu	— " —
1/2	" " " 1 "	firau	2 " 50
1/2	" " " 1 "	fartuppetu	— " 90
1/2	" " " 1 "	feena	— " 30
1/2	1 pudru jeb pohbu	dielfes	1 " —
1/2	" " " " " "	appiaju	— " —
1/2	" " " " " "	fweefka	5 " —
1/2	" " " " " "	tabala	1 " 30
1/2	" " " " " "	krohna linnu	— " —
1/2	" " " " " "	brakka	— " —
10	pudru jeb 1 birkaw.	krohna linnu	43 — 52
10	" " " " " "	brakka	36 — 42
1	muzzu linnu feblu		9 " 80
1	" " " " " "	fifku lasdu muzza	14 " 75
1	" " " " " "	eglu muzza	14 " —
10	pudru (1 muzza)	fartanahs fahls	6 " 25
10	" " " " " "	rupja baltahs fahls	5 " 50
10	" " " " " "	smallas baltas fahls	— " —

No Bensus atwehlehts.

Rihgâ, 26. Februar 1871.

Atbildedams redakhters A. Leitan.

Sluddinaschanas.

Rihgas Latw, labbdarrischanas beedriba usai-
zina famus beedribas lohjelks us pilnigu fa-
puzi atnahlt Swehtoen, 28. Februar palksten 4
peh, pufsbreenas, Latw beedr. namma.

Darrischana irr:

- 1) gadda rehtinu noliffchana,
- 2) rewiffijas lommiiffijas zelschana un
- 3) lomitejas lohjelku zelschana.

Tadeht, ta mas bija fapuzejusches sebbeschana
peh beedribas likkumeem § 26 tai 14. Febr.
newarreja tilt noturreta. Preekschneezi ba.

Kreectni puifchi ar flaidreem leezibas raksteem
par to, ta peellahjigu bishwojuschi un no sawu
walsti islasiti teel, warr labb gaddas deenestu dab-
ubti Buksult-muischa (Wellschhof), 10 werstes no
Rihgas un tuwu pee Pichlawas fabrika. 2

Wrens mahjas-puifis no 17 libfs 20 gaddus
weze warr peeteiltees Alekxander-eela Nr. 39, ap-
palkseja istaba.

Breslau muischa, Mattijschu basnijas
draubse warr no Surgeem f. g. fullat-
nis, lam labbas leezibas, weetu dabbuht.

Ne-apprezehits kuttcheris, las labbi proht si-
gus tohpi warr weetu dabbuht Sinder-eela Nr. 19.

Ne-apprezehits kalleja, lam labbas leezibas si-
mes un las smaltu darbu proht stradbahit, warr
Kenzen poste deenestu dabbuht, tapat awri dahs-
neels, las turklasti stallmechiera ammatu usnem-
m, warr weetu dabbuht. — Rabbi darbu sirgi arri
irr peeminneti poste pahrdobhami.

Maf-Brengul-muischa (Diktu
draubse, Walmeeras kreise), irr
tahs Ollenderu 2 gangu wehja-
dfirmawas us renti isdohdamas. Wehju-melderis,
lam labbas leezibas, pee drihsuna lai peeteizahs
pee Maf-Brengul-muischas walbichanas; turpat
arri rudsi par 2 rub. 50 kap. pubra dabbujami,
— te arri 3 labhti Sgganuu fortes sirgi pah-
rdobhami. 2

Sauna-muischa, Krimmuldes draubse, teel us
lohni un deputatu peenemti: mohere jeb fain-
neezibas udraufstaja, dahsneels un muhrneels;
turpat arri warr muhrneela darbu dabbuht apgab-
baleem. Arri apprezehi kalpi te us lohni un de-
putatu warr deenestu dabbuht. 2

Johann Ferdinand Zillinsky leez wehra!

No Rippen (Ca) pagasta walbibas teel wiffas
pilschetu, semmju- un muischas-polizeju walbi-
schanas itt posemmigi luhgtas, peh to pee scha
pagasta priederrigu

Johann Ferdinand Zillinsky,

kurschs famas krohna un pagastu nodohschanas
nemahfadams aplahet blondahe, jautahit, un tur
to atrastu, ne weenu deenu wairs nepeeturretu,
bet arestantu wihse la burratu schai pagastu
walbibat atjuhstiu, winsch Rihga jeb zitta pils-
scheta usturrah.

Walmeeras kreise, Ummurgas basnijas drau-
dse, Rippen teefas namma, pagastu walbiba, 2
23. Febr. 1871.

Dshwes-weeta, furrat 2 istabas, leddus-
pagradse, wahgusi un leels dahrs flahit, teel is-
renteta, us ima Katrihn dambja Nr. 4 Ko-
senbach mahja.

Dshwes-weetu ar wahgusi un stalli preeksch
3 woi 4 lohpeem isrente Pehterb. Uhr-Rihga,
3sch Weischi-eela Nr. 10. Slaidralas finnas is-
dohs turpat.

Dshreenu bohde irr isrentejama Belgawas Uhr-
Rihga Grahwju-eela Nr. 17.

9. un 10. Merz f. g. eelsch Wez-
Brengul-muischas, 7 wersti no Walme-
eras, tiks us ofziona pahrdohiti dahchabi wahgi,
kommanas, fallas, mebbels un zitti mahjas ribli.

No Poltzejas atwehshits. Drilkehts un dabbujams
pee bilshu- un grahmali-drilketaja Ernst Platez,
Rihga, pee Pehtera-basnijas Nr. 1.

To apteeli, to es 1858ta gadda
schinni pilscheta eelalshis, efmu tag-
gad Theodor Busch lungam pah-
dewis. Scho sunnamu darriidams, sijnigi patei-
zohs wiffeme, las ar sawam waijabshahm libfs
schim mah ustizejusches un turklasti luhfsu tabdu
pahschu ustizibu un labbu prahtu arri mannam
pehinahtlamam parahditi.

Keepaja, 15. Febr. 1871. Otto Dsch.

Us scho te pat lassitu sinu aiskrahidams,
darru sinomu, la es scho apteeli efmu pah-
stahitjis us leels eelu, Bahn lunga namma, blat-
lam tohpmannam Buchert un apfohlu labbas ap-
teeleru prezes un pehrives par lehtu sirgu. 3
Theodor Busch.

Gustaw Rohne!

Das eelsch Ruhjenes meestina bishwodams mahjas
ihpafschneels Gustaw Rohne luhbe pag, teeu is-
sludbinahit, la winsch ar saweem pahrdomeem
grihbosht islibsinatees. Tad schi pag. teefa us-
saur tohs lam no' to Gustaw Rohni labbas pah-
radu prassichanas buhtu bijuschas, lai eelsch triju
mehpafschu laila no apralscha raljitias deenas
stahloht i. i. libfs 12. Mai f. g. pee schahs pag.
teefas peeteizahs; las terminu ne-eewehrohs tiks
peh likkuma darrihts.

No Rohjen pagasta teefas, Allojas draubse, toh-
pinnams darrihts, la Rosen walstes Tiltin mah-
jas fainneels Nikkel Keepin mirris — tad
teel wiffi pahradu bewoji usajinati pee schis
pagasta teefas libfs 23. April f. g. usdohlees;
tapat tad labhs winnam buhtu to pahradu. Ja
las scho isfluddinaschenu neliks wehra, krititsh
peh likkuma strahpe un flahde.

Rohsen-muischa, 19. Februar 1871.

Wiffi un ikweens, lam pee ta eelsch III. Behsu
draubses teefas awinka tai 27. Dezember 1870
nomirruscha Otto Lucin labbas tainnas pahrada
prassichanas buhtu, jeb las tam pahsam pah-
rada palikluschi, teel zaur scho usajinati eelsch
weena gadda, feschahm nebbelam un trihs de-
nahm, i. i. libfs 29. Merz 1872 pee schahs teefas
peeteiltees; wehal wairs neweens netiks peenemis,
bet ar pahrada flehpejeem peh likkuma isdarrihts.

Zeswaines pils-muischa III. Behsu draubses
teefa, 10. Februar 1871. 2

Keegel-muischa, Rubbenes basnij-
draubse pee Walmeeras, 16. Merz yn
tais deenas peh tam tiks noturreta uhtupe,
tur pahrdohs: weena Tresseltu klaweere, dahchadas
jawnmohdes wagon-tohla mehbeles un seenas-
fpeegeli, weens leels jawnmohdes krohna-lukteris
no bronks, dahchadas jittas mehbeles un fain-
neezibas leetas, leels pulfs labbu semmlohpibas
mochinu un ribhu, seemas un waffaras ekipa-
schas un sirgu leetas, lungu- un dahmu-fedli
un i. pr. 2

150 puhrus labbu fehklasfirmu
pahrdohd Baischkalu-muischa pee
Zehsim, Naunas basu. dr. 2

Labbu seenu warr pirkt dabbuht, woi lau-
dshes jeb peh swarra, no schluh-
neem, Buksult-muischa (Wellschhof), pee Pichla-
was fabrika. 3

Grif-muischa, netohli no schoffejas, 16 werstes
no Zehschim irrad schai pahwassara krohgs, woi
ar semmi, jeb arri bes semmes, us renti dab-
bujams.

Preeksch semmju fskohlalm.

Positiwi, lam 4 oktawes un 4 registri un 98
stabus eelscha, par 85 r. warr dabbuht Mosk.
Uhr-Rihga, Saun-eela Nr. 30 1 tr. augsch.

600 puhri mistaina kartuppeku, labbi dihgstochi
120 mahri, smaggi Jahna-felklas rudsi teel pah-
rdohiti Stolbes muischa, Behsu aprinki.

Peo Buks-muischas rentneela Jahnjurr warr
no Surgeem 1871 semmi eelsch masaleem gabba-
leem, ar labbam nolihgshanam us wairat
gabdeem, us pufsbreauda. jeb naudas-renti
dabbuht. 2

Pinku-muischa, 13 werstes no Rihgas, teel no
Surgeem 1871 ta pena-moherechana us renti
isdohita. Slaidralas finnas isdohs turpat, tai
muischa. 1

Rahdas
tuhkstohsch flohtas
no jawnem behrseem grihb pirkt masi Kallei-
eela Nr 16, pretti majam gilbes-nammam. 1

Beedribas-lehki.
Kallei-eela Nr 54, sirgu-pastei prettim, ideenas
no pulst. 10 libfs 2, labba un smekkiga galas-
suppe dabbujama. Stohps maksa 6 kap, pufsb-
stohps 4 kap. 3

Walmeera.
Behweru twiffi, wiffadass pehrives, bruhno
pehrwi, wiflanu- un linnu-dshjas pehrweht un
wiffas zittas pehrwiu fortes un mahderu pehr-
wis, Maslawas mitlus, zukkeru, kasseju, tabaku,
wirzi, seepes, petroleumu, putraimus, sirus, pup-
pas un daubf un dahchadas jittas prezes pah-
dohdu-faba bohde par lehtu sirgu. 3
C. G. Deuschel.

Sweedru krohna dshlfs.

La dshlfs-bohde no
S. Martinsohn,
Pehterb. Uhr-Rihga, Kalku-eela
Nr. 16

peebahwa wiffelabbaw Sweedru dshlfi, naglas,
schkappeles, grahpjus, plistes, juschtus, schihberns,
lohgu-glahses no wiffadahm fortehm, lohgu- un
durwju-enges, aiflehgas, ischugguna arku lem-
mehschus, wahgu-buffes, tabbaku, wafelu-ahdas,
deggutu, trahnu, petroleumu un zittas pee mah-
jahm waijabshigas prezes.

Turklasti saweem andeles draugeem darru sin-
namu, la schi dshlfs irr ta wiffulabbawa un lai-
schahs preeksch wiffadahm waijabshahm iskalt,
pufsch neluhfi, un irr nemta no weenas lohfi
isflawetas fabrikas; tomehy warru tikkai par to
dshlfi galwoht, lam tahds schi appalscha rehsams
stempels wirfu:

Scho sinu saweem tautas brahseem laisdams, ap-
fohlu tainnu swarru un lehtu zennu.

Labbu frischu rihfi
1 rubl. 20 kap. pohda pahrdohd
braht Kamarin, pee rahtuschu.

Maschu miltu-fules, 15 kap. par gabbasu dab-
bujamas us sirgus pee Sinder-wahrteem tai bohde
Nr. 141.

Walmeera.
Wiffadass fortes dahrsu- un pulst- schen peh
Rihgas sirgu pahrdohd. 3
C. G. Deuschel.
linnu andelmannu Elias mahja.

No Platez, Rihga, pee Pehtera-basnijas Nr. 1.

Laizigas mantas listens.

(Statt. Nr. 6. Beigums.)

Drehbehm un istabas leetahm (mehbelehm) wehl grubtals listens kà, nammeem. Preefsch schahm leetahm nahf drihs ta stunda, fur tahs par grabbaschahm un luppatahm paleef, fo pa burwim us mehflu-gubbas mett, kamehr labbi nammi ilgal is-turra, nekà zilwels dshwo. Buttekki, tahpri, netih-rumi un leetus samaita drihs drehbes un krehflu; bet keegekeem newarr nekà padarriht. Un tomehr tif dauds laika kawe preefsch drehbehm! Wifs pah-wehrschahs ahtri par grabbaschahm un luppatahm; ministera gohda-fwahrki ar seltu un fudrabu isrohtati, teef pehz kahda laika fullainam par mundeerianu, un kad schim jau arri par fliftu, tad tahs pahrdohd wai schliako kahdam darba-wihram, kad beidsobt arri strahdneefam wairs negeld, tad plaufsch! mehflu gubbà eefschà.

Parihje dshwo kahdi tshetri tuhstoschi zilweku tiffai no mehflu-gubbahm, tur drehbu-luppatahm, dsels-gabbalinus u. t. pr. islassidami. Al zil daudf zilweku puhles tahdà mehflu-gubbà! zil tur pagah-juschas baggatibas, gresnuma, lepnibas! Tahdas leetas, ar fo kehneenes puschtojahs, paleef par mehfleem un puttekeem — jau ihfà laika, un ja labbi tahdahm stahtes leetahm eet, tad tahs pehz nobruh-keschanas wehl ihpachds kambaros teef paglabbatas par peemianu, fo tas kehniensch jeb ta augsta wald-neeze waltajuschu un bruhkejuschi. Bet tahdas usglabbatas leetas arri weenreis fatruhd. Dasch, warr buht, no saweem nowalkateem fwahrzineem schkir-damees, buhs par laizigu mantu listeni pahrdohmajis, un praffijis: kas tohs drehbes gabbalus nu nems, kas ar teem notifs? Warr buht pehz kahda laika tas redf, ka ubbagam wianna wezsee fwahrki mug-gurà. — Labbas listens irr nowalkateem linnu krefleem, no ka teef papihrs taifihrs; us schà zetta warr luppatahm wehl par labbu grahamtu tift jeb arri par awihschu lappu kkuht. Dasch labs Mahjas-weefa un peelfkuma lassitais dabbu lappianu, kas no wianna pascha saplihuschu krekla zehlfuses. Bet par to lassitajam nebuhs faunotees, ka wezzais krekliis tam aikal nahf preefschà; winsch smuffi balts nomasgajees, peedsimmis no jauna un tadeht augstakà kahrtà tizzis; jo pa preefschu krekliis lassitajam fildija meesu, zerresim, ka taggad, jaunà buhschanà, arri firbi fildihis ar saweem derrigeem ralfteem. Sta nu pirmajà buhschanà krekliis bij tas tuwakais pee meefas, tà lai arri paleef Mahjas-weefis ar sawu peelfkumu taggad un ar ween tee tuwafee pee firds. Bezzi draugi arween teef labbafee. — Bet arri awisehm un grahamatahm saws gals; jo grahamatas nepaleef pee weena zilwefa, bet eet no weenas ohtrà rohka un teef pee tahda, kas wiannas nemihle, tahs saplehsch un no ta papihra taifa tuhstes, fo piperu eebehrt. Istabas

leetas dshwo ilgal; wiannas deen daschadeem zilwekeem, eet daudsreis us ahtrapa un beidsobt us mehflu-gubbas jeb uggunt. Krahfne un mehflu-gubba irr tee kappi no daudf un daschadahm leetahm. Tadeht warretu no mehflu-gubbas daudf jaulas leetas isdohmaht. Tà tad ar laiku paleef wiffas laizigas leetas un mantas par puttekeem un pelneem, jo tas irr laizigu mantu listens. —

Bet wai zilwekam buhs par to schehlotees un fuhdsotees? Wai mums buhs par to schehlotees, kad paschi, ja daudf, drufzia wairaf kà fintu gabdu wirs semmes paleefam? Pa teefi ne. Kad mums prahtà nahf, ka pehz mas gaddeem faule kaulus ballinahs un katra dshflina fatruhdehs, tad nekawofimees par mehflu-gubbu, kas muhsu pasauligas mantas beidsobt fanemm. Mums taf irr wehl zits kas, kas mehflu-gubbà negrimst wis, kas ilgal pastahw, nekà meh paschi un wiffa pasauale; un tiffal baggatam kà nabbagam jaturahs pee tahdahm leetahm fo newarr nekad mehflu-gubbà mest; bet kas to newarr, lai buhtu baggats jeb nabbags, tas pats peederr mehflu-gubbai, fur wiffas nederrigas leetas teef samestas.

Pasuddis un atkal atrasts.

(Statt. No 7.)

Kad Schulbis mannija, ka dahma nomirrusi, tad winsch bes kaweschanahs kajitè gahja un ar drohschu rohku wiannas mantu zauri melleja. Skaidru naudü un papihrus Schulbe kahdà fleppenà weetà paglabbaja. Starp teem papihreem bij krustama grahamata, laulibas sime, zilts grahamata ar sehgelt. Tai zilts grahamatà dahma usrakstija, kà to sauz un no kurrenes wianna irr. Naudas wairaf nebij, kà septindesmit rubku.

Wehja wehl nemas nebij, wisseem bij walfas, tapahz arri katris dewahs us kajiti, kapteins pa preefschu, pawiffam apdullis.

Redsoht, kas tè kajitè notizzis, arri zeetfirdigi juh-ras-brauzjei tiffa firdi kustinati: jauna seewa marmar almena bahlumà jau nomirrusi tomehr wehl fastinguschàs rohkas turreja behrnianu, kas brehdams par walti mahstes nowihtuschas kruhtis aptaustija.

Wiffu leelafahs sahpes un firdehsti teef kluffu zeefchoht panesti, jo tad zilwekam naw wahrdu, ar fo tahdu leelu zeefchanu apfihmeht. — Matroschi neweena wahrda nefazzija.

Drehbedams kapteins atleeza dahmas rohku un pawahrs panehma behrnianu un gehrba drehbitès, par fo dahma dshwa buhdama jau bij gahdajusi. Pehz tam behrnu prett augstumu fargadams neffa sawà kajitè, un nu kapteins to istabu, fur libkis, aisflehdja.

Rohnam un wianna matroscheem nebij nekad tahdas behdas un ruhpes usgahjuschas, lai gan tee

jubras breefmas paradduschi. Ko nu ar to maju bebrnam darriht? Winesch til gauschi pehz mahtes brehza un til nobhtigi seche seeweeschu palihga wai-jadscha, ta kattris to gan wart eedohmatees, jo zittad bebrnam tas pats zesch ja-ee, kas mahtei. Par apgebrbu mahte dsihwa buhdama bij gahdajust, bet truhla tahdas barridas to warretu bebrnam doht, truhla mahtes peena.

Rohnis, pawiffam prahta ismiffis, skraidija no weena fugges galla libd oftram, jo masais wehl ar ween neschelhtig brehza. Winesch tahda mustka sawa mubfcha neht dsirbejis, un, to jau ilgu laiku wairs neht darriht, falikka rohkas fazzidams: "Kungs glabb sech bebrnina? Datti brijnamu, lai winesch nonomirft!"

Bet wai tad pateest til tadest tam bebrnam wai-jadscha peedfint, lai winesch tuhlin atkal nomirft?

Deewa zesh neisprohtami un tapat wianna darbi. Dschureis winesch isdarra labbu zaur tahdeem zil-wekeem, kas labbeem darbeem gluschi pretti. Scho-reis tas zilweks irr tas pawahrs, tam warrbuht, ne-maf bebrnina sechel neht, un kas tomehr sawa lab-buma deht masino til uszihltigi lohpa. No scha laika pawahrs matroschus un bebrnu apdeeneja, luh-fodams us tam, ta neweens netest nismirfts. Kas ahtruma neweenam zittam neht prahta nahzis, to pawahrs isdarrija: winesch fagrausa tohs zeetus fuggu ziwihdatus, ismebrzeja dserrama uhdem, zuffuru un ohtas dsellenumu teem peelsidams, scho ebdeenu winesch laisija huupite un dewa bebrnam.

Cesahluma bebrns nenehna, bet tad babs to sahla speest, tad huupitt luhpinas sahla sifst. Fugges laudis lohthi preezajabs, un pawahrs warreja ar sawu gudru prahtu seppotees.

Ar leelu preeku, labbu Rohnis nekad neht juttis, winesch pawahram usdewa, bebrnu lohpt, jo kapteins no scha brischa masajam gribbeja par tehwa birt; ne stundas laiks nepagahja, fur wezzais bebrnu ap-luhloja. Pat nakti no meega pamohdees gahja pee bebrna gulla weelinas, un winesch maso ta midleja, ta dschureis nakti no meega ustruhlahs, dohna-dams, ta bebrns jau brehz.

Tapat arri zitt fugges laudis bebrnu mubloja un fauza pawahru par "bebrnu-mahthi", bet kattris grib-beja bebrnu anklet, tad wallas laiks bis. Pa pree-schu brijw stundas wiann us fugges-mallas atspee-duschees smehtjeja jeb likka tabaku ais luhpas, bet nu nehna kattris sawu brijlinu bebrnu us rohklam; ta puila gahja no weenas rohkas oftra. Deesgan mohdigi isstattijabs, ta matroschi speedabs ar smaltu kass runnah, gribbedama bebrnu eepreezinabt. Bet pawahram tas bebrn-alka animats par wisseem labbat isdewabs, un tadest tee zitt wiannu gandriht eenihdeja.

Nu waijadscha bebrn laischi, jo libks newarreja us fugges palit. Rohnis istaisija leelas bebrns,

zil tas us fugges eespehams. Pa preekschu eetinna libki baltâ drehbe, tad sehja us kahda dehla, kas us jubras sahrta weeta. Pee sahigalla peesehja wezzu enfuru, kas lai dehli ar sawu nastu jubras dibbenâ well.

Wissi apgebrbabs smehtku drehbes. Kapteins pa-wehleja, lai pawahrs bebrnu atnes. Libki nolikka us fugges-mallas un wihri tam wifs aplahrt no-stahjabs.

Jubra bij gluschi meeriga, sehgelos nekahda wehjina nemannija un weena kaija lehnem ap fuggi libdi-najabs.

Wisseem kas tur stahweja, firds bij kustinata, un katram prahta nahza tee biheles wahrdi: "Zilweks irr ta lauka pulke, kas schodeen aug un riht teel noplauta." Dsitsch bij tas kaps; leekabs, ta tam zilwekam, to tur aproht, wehl weenreis jamirft, it ta wiannu nogremdetu tai besdibbeni, fur neweens kap-pu newarr atrast, ta warretu tehwa-reisi luhgt un kahdas affaras raudaht. Jubras kaps breefmitgals par semmes kappu.

Kapteins nonehna zeppuri un falikka rohkas, zitti to paschu darrija, wissi peeluhdja to augstu Deewu. Atminnedamees, ta schi seewa ar leelu zer-ribu pee Rohna nahkust, gribbedama ar sawu laulatu draugu fatiltees, un ta listens tai pawiffam zittads bijis, tas wezzajam kapteinam gahja ta nasis zaur firdi.

Pehz tam sahla bebrns atkal brijnum disti rau-dah. "Winesch raud pehz mahtes," ta kattris doh-maja, un wisseem azzis palikka flapjas, lai gan pa-schi dohmaja, ta raudaht wianni nekad wairs ne-warroht.

Kapteins nehna bebrnu us sawahm rohklam un fazzija: "Tu effi tas leelakais bebrineeks, masais bebrnina. Mehs gan prohtam, tadest Tu raudi; tas mums eet lohthi pee firds, bet mehs nabbagi kautini newarram Tew mahtes atpalkat doht. Nahz falki wiannai heidsamo reis ar Deewu, lai tad ta meerigi tur appalscha gull, lamehr tas Kungs to pastara deena usmohdinabs."

"Duffi meera!" it kattris fazzija, un kapteins bebrnu it tuwu pee libka turreja, tad dewa sifmi, galwgals tikka pazelts un azzumirski bij mirrons jubras dibbenâ. "Duffi meera!" wehl reis wissi fazzija, uhdens rin-keem ap to weetu danzajoh, fur seewa jubra laista. Bebrns arween wehl brehza, un Schulbe, "ta bebrnu-mahthi" jau gaidija, lai maso kapteins wiannam dohtu, ta warretu to apmeerinaht. Nu waijadscha gahdaht par teem, kas dsihwi, behdahm japaleef palkata.

Rohnam peenahzabs taggad zaur kahdeem raksteem apstiprinabt, kas ta reisneeze bijuft, tad tai dehts dsimmis, un tad patte mirruff. Nu til winesch sahla nekahkes mantu ismekleht, wai kahdu papihru ne-at-raddids. Kapteins drohschibas deht kajiti tuhlin ais-flehscha, ta dabbuja sinnah, ta effohht mirruff.

Brihnum's tam bij leels, ka stary drehbehm it nekahdu papihru un arri naudas ne-atradda. Rohnis nebij wehl nekahdas maffas dabbujis, lai gan dahma jau us fugges buhdama tam to speedusti aemt; tad winnai taf waijadseja naudas buht. Tapat arri Rohnis kahdas diwi reises bij redsejis, ka dahma rasta. Kapteins to newarreja dohmaht, ka wianna naudu un papihrus isnihzinajufi, sinnadama ka tai dehl's mahjäs gaidams. Kur tahs leetas palikufchas? Warr buht, kahds to nakt, kad fitto dahma mirrufti, bij kajite tizzis un to aplaupijis, jeb wai wianna, ka raddi to fazzijufchi, bijufi ahrprahriga, un ta sawa beidsama stunda, nesinnadama, to darra papihrus un naudu isnihzinajufi?

Pirmahs dohmas kapteinam bij us pawahra. Wai Schulbis saglis? Rohnam ka kreetnam wihram tas firdi sahpeja, kahdu zilweku apwainoht, kas warr buht, nekahda flituma nebij darrijis. Tomehr winsch apnehmahs, pawahram praffiht; bet Rohnis to isdarrija laipniga un labstribiga wihse, un kad Schulbis til newainigs ka jehrs isstattijahs, rohku us kruhtim lifdams un nodeewadamees, ka winsch ne sawa muhscha nebuhtu eedrohschinajees, tahdu leelu grehku darriht, tad Rohnis dewahs meera un nefa wairs nemelleja. Schulbe jau bahreniti ar tahdu leelu mihlestibu kohpa, ka katram waijadseja teift: flitks zilweks to nedarritu.

"Arr labbi," kapteins teiza. So masaf sinnu un jo masaf mantas mahte tam behnam atstahjufi, jo drohschal warru to behrnu par sawu turreht, un kad ar Deewa palihgu pahrahlschu mahjäs, tad lai manna wezzene par sawu dehlu preezajahs. Ko Deews mihle, tam winsch wehl wezzäs deenas laimi parahda."

Preefsch leezibas winnam nu wairaf nefas nebij, ka til to dahma patte teikufi; pehz tam salikka schahdu rafftu:

"Tat 17. Juli 1854 gadda nomirra us manas fugges, kas par "Balbahr'sdi" teel faukta un ar lahdiu us Nujorku gahja, gaspascha Alwine Dorinsky, dsimmufi Fornewsky, no Pohlussemes. Winna dewa behnam dsihwibu un patte mirra. Puihhts wehl dsihws un ar Deewa palihgu arri dsihws paliks. Gaspascha gribbeja Amerika pee sawa kunga tift, lai warretu no raddeem glahbtees, kas to gribboht samaitaht. Slikta laika deht braulschana nokawejahs kahdas feschas nedekas un ta notikka, ka puihhts, kam brihwä Amerika bij us pasaules janahf, us brihwas juh-ras bes tehwssemes peedsimma. Winnam sawada sime, prohti farkana strihpa pahr labbajeem denineem. Es winnam gribbu par tehwu buht, kamehr tam ihstais tehws atrohdaht. Winna nabagu mahti mehs tai 19. Juli pehz juh-ras braujeju eeradduma paglabbahjam. To apleezina us sawas fugges "Balbahr'sdes," tai 20. Juli 1854,

Brijzis Rohnis, kapteins no Ribgas.

Leezineeki:

Sahnis Brofs, stuhmanns no Behrnawas, —
Brijzis Behrsin, bohtmannis no Rehweles, —
Mahrtin Wittaf no Behterburgas, — Behter Britt,
no Ribgas, — Mikkus Dauz, no Leepajas, —
Ehrmanns Melder, no Wentespils,

"Balbahr'sdes" matroschi.

Luis Schulbe, pawahrs."

Scho rafftu kapteins ruhpiigi sawa kaste eeflehdja.

Gubrais Schulbe rahdiya pawiffam saweebuschu gihmi, kad tam saws wahrds bij japaraffta, jo winsch tuhlin flaidri sinnaja, ka tee rafftu, kur winsch taggab sawu wahrdu appafscha lifka, tam behnam tohti derrigi, un ka bes schahs dokumentes, bes matroschu apleezinaschanas wifs tas, to winsch lihds schim ar gudribu sadabbujis, dauds ne to negelbeja. Us tam winsch no eesahfuma nebij dohmajis un winsch erojahs, ka "to leelako leetu" pee wiffa sawa darba nebij pahrlizzis; ne kad spizbuls naw preefsch fewis til dumjis, ka kad us-eet, kur tam sawa nodohmä missejees. Winsch ilgi galwu lausija, ka to flitumu warretu us labbu greeft un sawu eepelhestu zaurumu islabboht. Kapteini paschu afsagt, to us fugges newarreja isdarriht un kad ne-isdewahs, tad wifs, to lihds schim sadabbujis, pa gallam.

Beidsiht Schulbim taf bij laimejees, to isdohmaht, us kahdu wihfi sawu mehrki panahht; winsch tai dohmu-laila bij pa wiffam behdigs, un zitti dohmaja, winsch effoht labs zilweks, kam, behrna listens pee firds eet. Bet nu us weenreis winsch atkal bij par wisseem tas lustigalais, ta ka zitti atkal sahla johboht.

"Muhsu behrnu-mahte buhs kahds labs fapnis bijis," weens teiza; "warr buht Tew buhs kahds bruhgans gaddijees."

"Ta nebuhs," ohtris teiza, "winsch buhs usgahjis, ka behnam jau pirmais johbs rahdahs."

"Kad jau til tahlu buhtu, tad man ka kristitam wihram buhtu jakounahs!" Schulbis atbilbeja.

"Ka kristigai feewai, Tew jafalla, jo Tu jaw effi "behrnu-mahte," treschais johkodams teiza. "Jeb wai tapehz kaunees, ka tawam behnam Tehwa naw?"

"Tapehz gan ne," Schulbis atteiza, bet tapehz, ka wehl naw kristihts."

Wiffi sahla pilna kalla smeetees un weena balsa fauz: "Tad turrefim kristibas; bet to listim wahrda?"

"Zittad ne, ka muhsu kapteini fauz," Schulbe teiza, redsedams, ka Rohnis paschulail peenahja.

"Brangi, gluschi brangi:" wiffi eesauzahs. "Listim Brijzi winnam wahrda."

Kapteins pasmehjahs un bij arri meera, tur klah wehl apsoholidams, us kristibahm sipru grokku doht. Nu sahla taiftees us kristibahm; us leelas tufschas muzzas Schulbis usklahja, baltu galbaitu un lifka tur wirsa spohdru alwas kfohdu ar juh-ras ubdeni.

"Kristifim behrnu ar fahltu ubdeni par mahschigu

peemianu wiina dsihwes gahjumam," weens wallodu usnehma.

"Un fa winsch pehz tam par derrigu jubras-brauzeju paleet," ohtris us kapteina pagreesees teiza.

Nu sahla atkal stribdetees par to, lahdu uswahrdu behrnam doht. Weens teiza, waijagoht wiina par "Juhrneefu" ohtris par "Deewadohtu" un zettur-tais par "Rohni" faukt.

"Tà nebuhs," kapteins teiza, sehnam irr jeb winnam bij tehws, fa wahrdu wiina mahte man teiza, un kad arri tizzu, fa sehna no mannis ne weens ne-nems, tomehr faulsim to par Dorinsky."

Ar to bij wiffi meerà; un behrns tiffa kristihs.

Bet kad sahltas uhdens lahfas masajam galwiau apflappinaja, tad tas atkal sahla brehkt, tà fa matroscheem winna gauichi schehl bij. Katris gribbeja faut to dorriht, lai warretu behrnu apluffinabt, un weens pa ohtru dewa ehrmigaku padohmu.

"Rabbaga behrnam buhs wehdera sahpes;" pirmais teiza, "là buhtu, kad druzjin tabakas effu eedohtu? Kad man eefschàs naw riktigi, tad tabakas effa wif-fas sahpes nonemm."

"Neeki," ohtris atteiza, "wai dehma, fa behrnam tahda isdarwota mahga, là Tew? Silts uhdens buhtu tahs geldigafahs sahles."

"Riktigi," treschais preejadamees teiza. "Silts uhdens ar zukuru un druffu Samailas ruma klah, tas buhtu fa wif labbaka salwe.

Zits teiza, lai behrnu ar darwas-uhdeni nober-schoht, jo tas dohdoht spehtu. Bet "behrnu-mahte" wiffem labbeem padohmeem gallu darrija un gahja ar maso sawà kajite, tur prohweja brehkult ar filtu uhdeni un zukuru apluffinabt. Warr buht arri zukurs ne fo nebuhtu libdsejis, ja meegs behrnam nebuhtu azzis aisslehdsis.

Tiffo Schulbin lahds brihtinsch wakkas bij, tad arri us tahm pehdahm rakstija frustamu sismi tà: "Schodeen, tai 27. Juli 1854 gaddà tiffa kristihs us tahs fugges "Walbahrsde," kapteins Rohnis no Rihgas, brauzoht us Nujorku, tas tai 17. Juli scha gadda us minnetas fugges dsimms Dorinsky gaf-paschas, dsimmuschas Fernowsty, dehs. Mahte neddelàs nomirra un matroschi behrnu kristija, tam to wahrdu Prizzis Dorinsky dohdami. Scho par muhschigu peemianu apleezina kapteins un matroschi us "Walbahrsdes."

Ar scheem raksteem winsch steidsahs augschà, fur matroschi jau pee stipra grofka sehdeja un jau labbi lustigi bij. Schulbe teiza, fa winsch scho frustamu sismu buhschoht rahmà list un pee fugges seenas patahrt, fa katris to warr redseht. Neweens neko launu nedohmadams, parakstija sawu wahrdu, arti kapteins pats. Scho rakstu sinnams, Schulbe taggad pee fewis paturreja.

(Us preefschu wehl.)

Smeeklu stahstini.

"Steepeet mehli no muttes ahra," lahds dofters us jaunas preilenes fazzija, "wehl wairaf, wehl druzjin garraku, wehl —"

"Dalter lungs," dahma fazzija, "wai dohmajeet, fa man mehle bes galla!"

Rahds lohpmans bij bankrotte krittis. Jauns adwokats bahrgi ispraffija, fur katris graffis paliz-zis. Rohpmans wiffu peerahdija. "Bet fur tee 2000 rubki, fo newarreet peerahdih?" "Tohs dabbuta adwokati," lohpmans atteiza.

"Tas irr gluschi dumisch lohps, tas wehrsis, ar fo tu brauz," lahds us peena-weddeju fazzija, "katru reis kad winna usskattu, winsch sahlt mauroht." "Ro nu darrihs? kad draugi fateefahs, tad jau sahlt isrunnatees."

Arabeefchi falka tà: Tam wihram, kas fo labbu sinn un sinna, fa winsch to sinn, tam dsihwè laimigi ees. Tam wihram, kas neko nesinn un sinna, fa winsch neko nesinn, tam dsihwè puss lihds laimigi ees. Bet tam wihram, kas neta nesinn, un arri nesinn, fa winsch neta nesinna, tam dsihwè flikti ees.

Franzuschu awifes ta lassam: Weens saldats Pehtera I. laikà safaldams eefahla tohs wahrdu: "Tas no —" Tè winsch nosalla un newarreja wairs isrunnabt. Pehtru pawassarà Franzuschu gudri wihri to saldata lihki usgahjuschi un atkaufesjuschi un rau! saldats tohs eefahktus wahrdu tahlat teiza: "lahdehts faltums."

Drufzinas.

Kam dauds draugu,
Tam arr dauds eenaidneeku un skaugu.
Bet darri ween to, kas peenahfahs,
No skaugeem nau tad jabihstahs.

Tahds zilwels sauзамs aplamneeks,
Kam ohtra gohdu laupihst preeks,
Tahds flimmaks, neta eenaidneeks.

Kà straume muhsu deenas skreen,
Lihds nahwes-jubrà eefschà breen:
Tas jadohma mums katru deen'.

Kas nesinna, kà truhkums speesch,
Kas nefajuh, kà sahpes zeesch,
Kas nesinna, kà smeedròs swihst,
Kas nesinna, kà aff'ras lihst:
Tas pasaul's dühwi nepasibst.

Atbildedams redaktors A. Veitan.

No Bentures amehlsbis.

Rihgà, 25. Februar 1871.